

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
Inhoudsopgave	1
Aanvulling op artikel Wandkleed Hoprank.....	2
Aanvulling op artikel Merklappen.....	2
Uitslag winterpuzzel	2
Tonny van Leeuwen 1943 - 1971	3
Beklemde meier door Willem van der Velde.....	11
Peizer krijgsgevangenen in de 2 ^e wereldoorlog	13
Ansichtkaarten	15

In dit nummer staan we uitgebreid stil bij het overlijden van Tonny van Leeuwen 50 jaar geleden. Tonny was de doelman van GVAV en overleed, op de veel te jonge leeftijd van 28 jaar, door een auto ongeluk. Hij werd op 19 juni 1971 in zijn woonplaats Peize begraven.

UITSLAG KERSTPUZZEL 2020

De oplossing luidt:
**We staan klaar
voor het
nieuwe jaar.
HV Pezie-Peize**

Er kwamen 13 goede inzendingen binnen. Het prijsje gaat, na een ingewikkelde en doorwrochte mail-procedure voor het verlotingssysteem, naar: de heer Theo Sinnema.

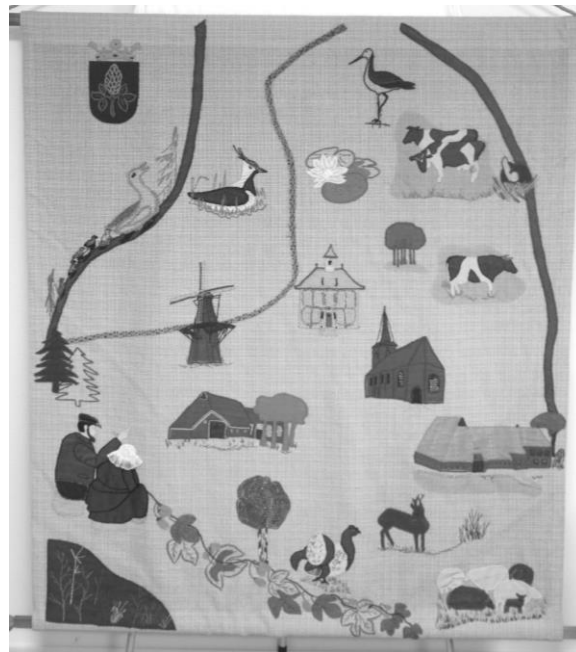
AANVULLING OP ARTIKEL WANDKLEED HOPRANK

Tiedschrift 88, pagina 12 ev.

Op de foto met het wandkleed kwam een reactie van mevrouw Aukje Ensing-Zwaneveld uit Norg. Zij vertelde dat zij destijds heeft meegewerkt aan het wandkleed en woonden toen aan de Roderweg 29 in Peize (nu al weer z'n 30 jaar in Norg).

De dames Antje Hagenauw-Klunder en Antje Nolde-Pieters waren de 'veurwerksters of juffen'. Het wandkleed werd gemaakt door de handwerkgroep van de Plattelandsvrouwen afdeling Peize ter gelegenheid van de opening van bejaardenhuis "De Hoprank" in 1970. Aukje vertelde ook nog dat Annie Santes-Tiems ook in de werkgroep zat. Andere namen wist ze niet, want het is ook al wel 50 jaar geleden dat het werkstuk gemaakt is door de dames van de 'naaldtechnieken'.

Het wandkleed verhaalt de gemeente Peize met allerlei 'plaatjes', zoals het gebied tussen het Peizer- en Eelderdiep met een eend met kuikens zwemmend in het diep, met weidevogels als kievit en grutto en een waterlelie en ook een nest bij het Eelderdiep. In het midden het dorp Peize met enkele bekende gebouwen zoals de molen, het gemeentehuis, boerderij Brinkweg 2 en de kerk van Peize. Van links naar boven de weg Roden - Peize - Groningen. In het onderste gedeelte van het wandkleed het Peizer- en Bunnerveen met woeste grond, een korhoen, een ree en heideschapen. Ook de oude boerderij Ter Hansouwe staat rechts op het wandkleed bij het Eelderdiep. Links zit een echtpaar in klederdracht, hij wijzend naar Peize, de hoprank met hobbellen ligt aan hun voeten.

Het wandkleed is ontworpen door Geert Rossing hij was de schoonzoon van Antje Nolde-Pieters.

AANVULLING OP ARTIKEL MERKLAPPEN

Tiedschrift 87, pagina 9 ev.

Van mevr. Buring-Bathoorn uit Roden (woonde vroeger in Peize richting 't Beeld)

In Tiedschrift 87 stond een stukje over letterlappen van Trientje Buring-Idema dat juffrouw Jansen in de kost was bij slager Schultz. Dit klopt volgens mevr. Buring niet want zij weet nog dat juffrouw Jansen de voorkamer en een slaapkamer op de etage huurde bij Lucas Zweers en Griet aan de Hoofdstraat 11 in Peize.

Navraag leverde op, dat beide dames gelijk hebben, want juffrouw Jansen heeft op beide adressen onderdak genoten, zowel bij Schultz (Hoofdstraat 22) als bij Zweers (Hoofdstraat 11).

TONNY VAN LEEUWEN 1943 - 1971

Tonny van Leeuwen (foto uit 1962)

Op 15 juni 1971 overleed ten gevolge van een auto-ongeluk de doelman van GVAV: Tonny van Leeuwen.

Zijn begrafenis vond plaats op 19 juni in zijn woonplaats Peize.

Tonny van Leeuwen werd op 21 maart 1943 in Gouda geboren als Teunis Pieter van Leeuwen.

Hij was doelman van achtereenvolgens Sparta en GVAV en speelde twee interlands voor het Nederlands elftal. Hij werd beschouwd als groot talent. Zijn loopbaan werd abrupt afgebroken door zijn overlijden in 1971. Hij woonde in Peize met zijn vrouw en twee kinderen.

Van Leeuwen speelde in zijn jeugd voor de ploegen Jodan Boys en ONA uit Gouda. Op 15-jarige leeftijd werd hij ingelijfd door Sparta. Een jaar later maakte hij zijn debuut in de Eredivisie, bij afwezigheid van vaste doelman Andries van Dijk. In de daaropvolgende seizoenen leek Van Leeuwen de opvolger van Van Dijk te worden. Hij raakte echter geblesseerd en moest toezien hoe generatie-genoot Pim Doesburg zijn kans greep.

In de zomer van 1963 verhuisde Van Leeuwen naar GVAV, waar hij de opvolger werd van Otto Roffel. Van Leeuwen werd direct een basisspeler in het team van de Groningse subtopper, waarvoor hij twee keer vanaf de penaltystip scoorde. Hij werd de vaste doelman van Jong Oranje en werd vanaf 1964 geregeld opgeroepen voor het Nederlands elftal, waar hij reserve was achter Eddy Pieters Graafland. Zijn selectie werd uitgesteld door een schorsing van acht wedstrijden die hij opliep in de met 2-1 verloren uitwedstrijd tegen MVV op 15 maart 1964, waarin hij tegenstander Nico Mares tegen de grond sloeg en vervolgens uit het veld gestuurd werd. Piet Fransen verving hem in die wedstrijd als doelman.

Doelman Tonny van Leeuwen in actie tijdens de wedstrijd Feijenoord – GVAV in ‘De Kuip’ te Rotterdam (1967)

Op 5 april 1967 maakte hij zijn interlanddebuut in een uitwedstrijd tegen de DDR. In de met 4-3 verloren wedstrijd maakte hij geen goede indruk en bij de eerstvolgende interland kreeg Pim Doesburg de kans zich te bewijzen.

Bij zijn eigen club kon Van Leeuwen niet stuk. Op 23 april 1967 werd hij door supporters van het veld gedragen toen hij dankzij verschillende reddingen een groot aandeel had in een 1-0 uitzege tegen de latere landskampioen van dat seizoen Ajax.

Op 10 mei 1967 kreeg Van Leeuwen een tweede kans in Oranje, in een uitwedstrijd tegen Hongarije. Hij maakte opnieuw een onzekere indruk en bleef in de rust, bij een 2-0 achterstand, geblesseerd achter in de kleedkamer. Enkele maanden later bedankte hij voor het nationale elftal, omdat hij zich mentaal niet in staat voelde het doel naar behoren te verdedigen. Later kwam hij hierop terug, maar hij werd niet meer opgeroepen.

Naast zijn twee interlands zat hij dertien keer op de reservebank en kwam hij uit voor Jong Oranje, Nederland B en het Nederlands militair voetbalelftal. Ondanks dat er enkele keren interesse was van andere ploegen waaronder Anderlecht, bleef Van Leeuwen GVAV trouw.

Hij speelde als semi-prof en was naast zijn voetballoopbaan vertegenwoordiger voor sportartikelenfabrikant Quick. In 1969 stond hij enkele maanden aan de kant na een dubbele knieoperatie. In 1970 degradeerde hij met GVAV naar de Eerste divisie. Dankzij een tweede plaats achter FC Den Bosch werd na één seizoen weer promotie afgedwongen.

Met zeven tegengoals was Van Leeuwen de minst gepasseerde doelverdediger in het Nederlands betaalde voetbal. Op 14 juni 1971 werd hij hiervoor in Rotterdam door de KNVB onderscheiden. Op de terugweg naar huis kwam hij om vijf uur 's ochtends door een ongeval op 28-jarige leeftijd om het leven. Hij kwam op de rijksweg 32 bij Meppel, ter hoogte van de onderdoorgang van de spoorweg naar Groningen, op de verkeerde weghelft en botste frontaal op een vrachtwagen met betonbuizen. Zijn echtgenote overleefde het ongeluk. Op 19 juni werd hij begraven op de begraafplaats van Peize

Nagedachtenis

Tonny van Leeuwen-trofee

Ter nagedachtenis aan Van Leeuwen werd vanaf 1972 de trofee voor de minst gepasseerde doelverdediger in het Nederlandse betaalde voetbal naar hem vernoemd. Het bronzen beeldje was een initiatief van het voetbaltijdschrift Voetbal International en werd uitgereikt t/m seizoen 1986/87.

De supportersvereniging van FC Groningen heeft vanaf 2016 de trofee opnieuw leven ingeblazen*.

*Op woensdag staat in het Dagblad van het Noorden een overzichtje van de tot dan toe best scorende doelverdediger.

Tonny van Leeuwen munt van Shell

De Tonny van Leeuwen trofee

Tribune

FC Groningen eerde hem door de zuidtribune van het Stadion Oosterpark naar Van Leeuwen te vernoemen.

Ook verwijst er een straat in Groningen naar hem: de Tonny van Leeuwenlaan, en draagt een Spurt (trein) zijn naam.

Op 23 oktober 2011 werd bekendgemaakt dat ook in het nieuwe stadion van FC Groningen, de Euroborg, een tribune naar Van Leeuwen vernoemd zal worden. Er is hier gekozen voor de *Noord curve* waar de fanatieke aanhang staat.

Standbeeld

Op 18 oktober 2014 werd een standbeeld van Tonny van Leeuwen geplaatst voor de Euroborg. Het beeld werd geschonken door de Supportersvereniging FC Groningen, die dat jaar 30 jaar bestond.

Het standbeeld werd onthuld door Van Leeuwens boezemvriend en clubicoon van FC Groningen, Piet Fransen.

Bron: Wikipedia

Nieuwsblad van het Noorden woensdag 16 juni 1971; Familieberichten

Uit het plakboek van Sienie Veurman-van der Spoel

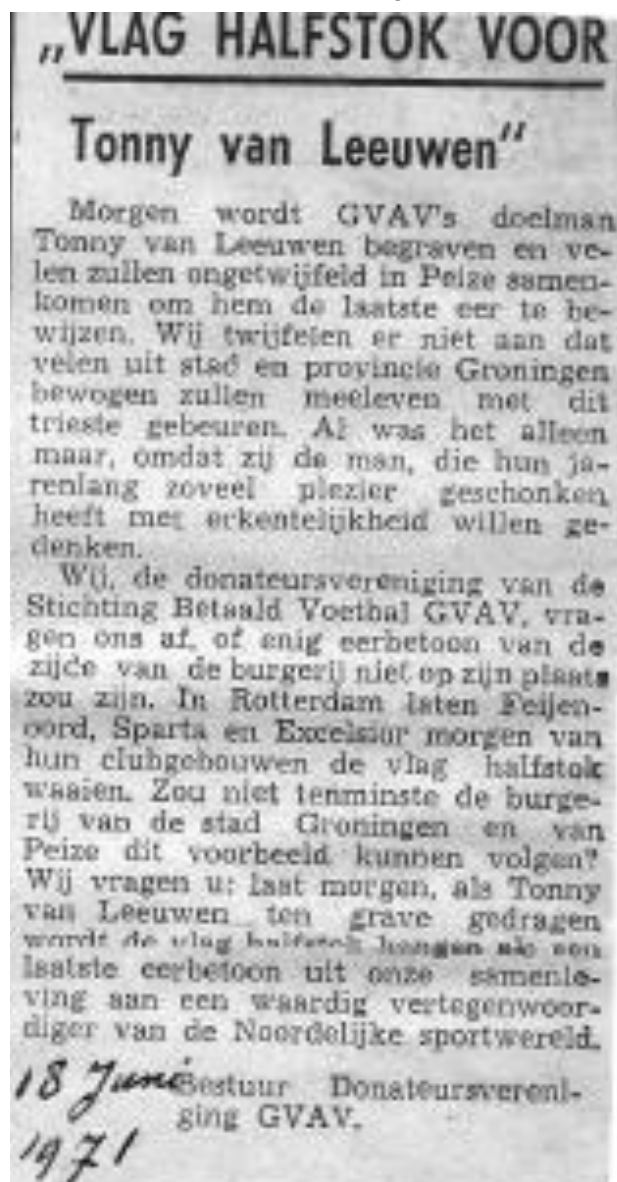
Nieuwsblad van het Noorden 18 juni 1971

De Hopbel juni 1971

Nieuwsblad van het Noorden 18-6-1971

Laatste eer voor groot sportman

Een laatste groet voor Tonny van Leeuwen. Op de foto v.l.n.r. de spelers Beuvink, Guns, Eimers, Hovenkamp, penningmeester G. Steen, wethouder W. Hendriks, Otto Rofiel, de heren Westerhof en Douma en Piet Fransen (geheel rechts).

Indrukwekkend afscheid van Tonny van Leeuwen

(Van een onzer verslaggevers)

Meer dan ooit is zaterdagmiddag in Peize duidelijk geworden hoeveel vrienden en bewonderaars Tonny van Leeuwen in zijn te korte verblijf op aarde had verworven. Van overal waren ze gekomen om nog eenmaal hun sympathie te betuigen voor de verongelukte doelman van GVAV, die zo onverwacht afscheid moest nemen van een leven, dat nog vol beloften scheen.

Uit de stad Groningen, waar op vele plaatsen vlaggen halfstok hingen, hadden de voetbaljochies, die zo dikwijls hun idool harts-tochtelijk toejuichten, er een lange en natte fietstocht voor over om nog eenmaal eer te bewijzen aan „de Leeuw”, uit Deventer en Rot-

terdam kwamen voetballers, die Van Leeuwen als een gerespecteerd tegenstander leerden kennen, uit Amsterdam en Den Haag reisden officials, die van hun waardering voor een groot sportman wilden getuigen.

Uit de stad Groningen, waar op vele plaatsen vlaggen halfstok hingen, hadden de voetbaljochies, die zo dikwijls hun idool harts-tochtelijk toejuichten, er een lange en natte fietstocht voor over om nog eenmaal eer te bewijzen aan „de Leeuw”, uit Deventer en Rotterdam kwamen voetballers, die Van Leeuwen als een gerespecteerd tegenstander leerden kennen, uit Amsterdam en Den Haag reisden officials, die van hun waardering voor een groot sportman wilden getuigen.

En zo begeleidde een legioen van enkele duizenden Tonny van Leeuwen op zijn laatste tocht. Een legioen, samengesteld uit alle maatschappelijke geledingen, waarmee het leven van Van Leeuwen verbonden was: het bestuur, spelers en trainers van GVAV, de fabriek in sportartikelen, waarvoor hij werkte, de voetballers, waarmee en tegen wie hij streed, zoals Knoef, Wüstefeld en Van Zoghel van Go Ahead, Dick Schneider van Feijenoord, oud-ploeggenoten als Jan Renders, Jan Hordijk, Pier Alma, Henny Weering, bestuurlijke functionarissen zoals KNVB'er Henk Burgwal, burgemeester Van Bodegom van Peize, wethouder W. Hendriks van Groningen. Charles Ruys was er uit Rotterdam, Otto Roffel uit Amsterdam, manager Spiegelhaar van Sportclub Cambuur, journalisten, voor wie Van Leeuwen immer een prettig en zinvol gesprekspartner was.

Dichte drommen

Maar stellig niet in de laatste plaats was er het supportersleger, dat in dichte drommen naar het kleine kerkhof in Peize was getrokken en in een lange rij met verstrakte gezichten toekeek hoe spelers van GVAV vanuit de aula de kist met hun overleden vriend naar de rustplaats droegen. Via luidsprekers hadden zij de woorden kunnen volgen, waarmee in de met vele tientallen bloemstukken gesierde aula een aantal sprekers de getroffen familie zijn grote waardering voor Tonny van Leeuwen liet blijken.

Burgemeester Van Bodegom van Peize legde het accent op het grote verlies, dat de dorpsgemeenschap door de dood van Van Leeuwen heeft geleden. Wethouder Wim Hendriks van Groningen dankte Van Leeuwen voor alles, wat hij voor de noordelijke sportwereld heeft gedaan: „Van Leeuwen zal een begrip blijven van de eerlijke, toegewijde sportman.”

Voorzitter D. Douma van de Stichting Betaald Voetbal GVAV: „Wij zijn nog steeds sprakeloos en met verbijstering geslagen. Tonny was iemand met de juiste instelling tegenover de sport. Voor iedere wedstrijd was hij zenuwachtig. Dan viel er wel eens een snauw, maar dat kwam alleen voort uit zijn gespannenheid.” De heer Douma dankte Van Leeuwen voor alles, wat hij voor GVAV heeft gedaan.

Gouden letters

Ook de secretaris-penningmeester van de KNVB benadrukte de mentaliteit van Van Leeuwen. „Voor de KNVB gold hij als een van de belangrijkste leden. In de annalen van de voetbalbond zal zijn naam met gouden letters blijven staan.” Directeur H. A. Ritzer van Quick-schoenen zegde mevrouw Geri van Leeuwen en haar twee kinderen alle steun toe. „Wij staan met elkaar verslagen bij de baar en zullen hem nooit vergeten.”

De sobere plechtigheid op het kerkhof kreeg een langdurig vervolg in een defilé, toen de belangstellenden nog eenmaal langs de met een zee van bloemen omlijste kist trokken. Voor allen een aangrijpend afscheid van een man, die tienduizenden iets van blijvende waarde heeft gegeven.

Burgemeester mr. J. van Bodegom van Peize vernam tijdens een vergadering van B. en W. het overlijden van Van Leeuwen. De heer Van Bodegom: „Mijn contact met Van Leeuwen was slechts oppervlakkig, maar ik leerde hem als een zeer gerespecteerd mens kennen. Voor de gehele dorpsgemeenschap is dit een groot verlies.”

Tonny van Leeuwen ten grave gedragen

Het was alsof de natuur zaterdag meetreurde over het droeve verlies, dat de voetbalwereld deze week leed door het zo plotseling overlijden van haar meest bekende speler Tonny van Leeuwen. Uit een grauwe lucht had het uren geregend, maar tegen de middag werd het droog. De donkere en dreigende lichten hadden echter de duizenden, spelers, belangstellenden en supporters, niet weerhouden zich naar de begraafplaats te Peize te begeven, waar hun aller vriend om één uur ten grave zou worden gedragen.

Spelers van G.V.A.V. droegen de kist met hun overleden vriend naar zijn laatste rustplaats. In de aula, waar tientallen bloemstukken lagen, waren vele sprekers, die van hun waardering blijk gaven. Via luidsprekers konden de vele belangstellenden buiten de plechtigheid volgen.

Na de plechtigheid volgde een defilé langs de groeve van de duizenden, welke de aula niet kon bevatten. De gehele middag en ook de zondag kwamen nog honderden afscheid van hun geliefde voetballer nemen.

De Hopbel juni 1971

Hiernaast: Velen uit het publiek konden hun ontroering niet meer meester blijven.

Foto onder: de dragers van de baar: v.l.n.r. Johan Beuvink, Jaap Bos, Peter Eimers, Dick van Vlierden, Frans Guns en geheel rechts Piet Fransen.

19-Juni-1971 Velen bewijzen laatste eer aan Tonny van Leeuwen

(Van een onzer verslaggevers)

Twée simpele bordjes in Peize gaven vandaag voor vele duizenden mensen de laatste meters aan van een zware weg. Op de borden staat een zwarte pijl en het woord „begräafplaats”. De begräafplaats in Peize, waar vanmiddag een van de meest populaire sportmensen, die Noord-Nederland ooit gekend heeft, ter aarde werd besteld: Tonny van Leeuwen.

Vanmorgen verwerkte dit normaal zo rustige Drentse dorp een invasie van duizenden mensen, die Van Leeuwen de laatste eer wilden bewijzen. Een korps van zeventien politiemensen, dat ook nog eens geassisteerd werd door de rijkspolitie uit Groningen, probeerde de stroom van auto's zo goed mogelijk op te vangen. Inderhaast had men in Peize de afgelopen week enige parkeerplaatsen gecreëerd. Er werd zelfs een EHBO-post ingericht vlak bij het kerkhof.

Overigens namen vele honderden mensen al afscheid van Tonny van Leeuwen. Sinds woensdagavond namelijk lag het stoffelijk overschot opgebaard in de nieuwe aula van de kleine Peizer begräafplaats.

die bloemstukken en al die mensen, het is ongelooflijk.”

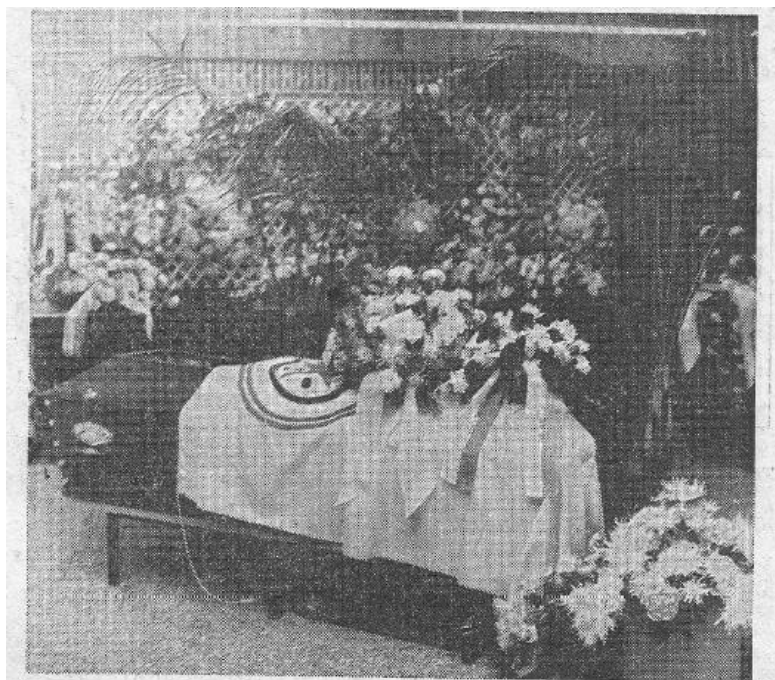
De begräfenisplechtigheid kon overigens niet door de duizenden belangstellenden van nabij gevolgd worden. In de aula zelf was slechts plaats voor de familieleden en het bestuur en spelers van GVAV, alsmede de meest intieme vrienden en kennissen van Van Leeuwen. Wel waren buiten de aula luidsprekers opgesteld, zodat de toespraken ook buiten gevolgd konden worden.

De kist was gedeeltelijk bedekt met de clubvlag van GVAV. Vele condeolanceregisters staan vol met de handtekeningen van diegenen, die vandaag niet bij de begräfenis konden of wilden zijn.

Sinds woensdag werden ook tientallen bloemstukken de aula binnengebracht. Bloemstukken van Feijenoord, Blauw Wit, de KNVB, het Stichtingsbestuur van GVAV, Johan Cruyff, Frans Bouwmeester, oud-doelman Andries van Dijk, de controleurs van GVAV — om enige namen te noemen — en van ontelbare particulieren. „Dit heb ik nog nooit meemaakt,” zegt de heer H. Bathoorn van de begräfenisonderneming Peize. „Al die bloemstukken en al die mensen, het is ongelooflijk.”

De begräfenisplechtigheid kon overigens niet door de duizenden belangstellenden van nabij gevolgd worden. In de aula zelf was slechts plaats voor de familieleden en het bestuur en spelers van GVAV, alsmede de meest intieme vrienden en kennissen van Van Leeuwen. Wel waren buiten de aula luidsprekers opgesteld, zodat de toespraken ook buiten gevolgd konden worden.

De kist werd naar het graf gedragen door de spelers van GVAV.

De aula van Peizer begräafplaats, waar het stoffelijk overschot van Tonny van Leeuwen lag opgebaard; pulde uit van de vele bloemstukken, die uit alle delen van het land waren gestuurd.

EEN BEKLEMDE MEIER IN PEIZE door Willem van der Velde

De meeste lezers zullen wel eens van beklemming gehoord hebben, maar niet iedereen weet precies wat het beklemrecht inhoudt.

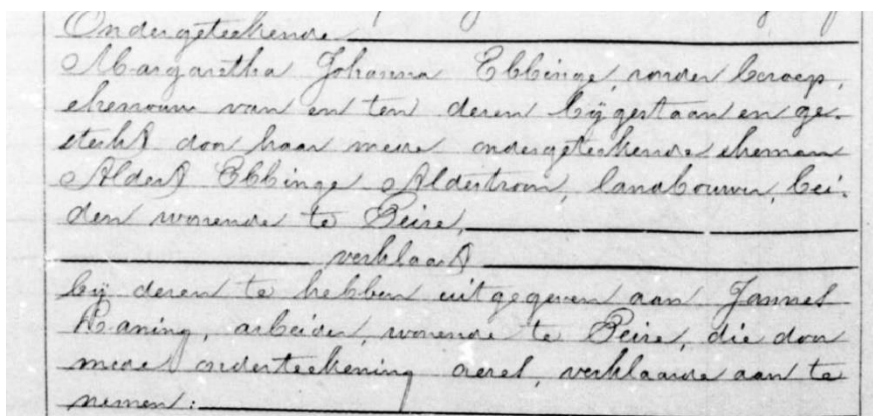
Beklemrecht of recht van beklemming is "een eeuwigdurend, ondeelbaar zakelijk recht op een onroerende zaak van een ander. Men verkrijgt daarmee het volledige genot en wordt eigenaar van de zich op de grond bevindende gebouwen en beplantingen, maar niet van de grond." Simpel gezegd: je mag een eigen huis bouwen op de grond van iemand anders. Daarna blijf je altijd aan elkaar vastzitten, in tegenstelling tot gewone pacht. Jaarlijks moet er wel een vaste huursom worden voldaan voor dit recht.

Bij beklemming zijn er twee partijen. Degene die houder is van het beklemrecht (de pachter) heet de *beklemde meier* of kortweg *meier*; deze heeft de volledige beschikking over de grond.

De eigenaar wordt *bloot eigenaar* genoemd. Beklemrecht is zeldzaam geworden. Het kwam in hoofdzaak in de provincie Groningen voor, maar ook hier in Peize bestaat het nog steeds!

We gaan even een flink eind terug in de geschiedenis. Op 10 juni 1863 wordt Jannes Laning in Roden geboren. Hij wordt later knecht in Peize bij Aldert Ebbinge Azn, gehuwd met Margaretha Johanna Ebbinge. (Dat Azn slaat op de vader van Aldert, ook Aldert en ook de grootvader heet Aldert. De vader van Margaretha was trouwens ook een Aldert Ebbinge, maar dan eentje uit Eelde.) Jannes krijgt in Peize verkering met Geertien Buring en zij hebben trouwplannen. Aldert en Margaretha willen hun flinke knecht niet kwijtraken en doen een aanbod: het stel mag op een stuk grond van Margaretha ten zuiden van Peize een huis zetten, met beklemming.

Jannes tekent de akte op 1 mei 1894, een dag waarop standaard een pachtovereenkomst werd afgesloten en waarop knechten en meiden zich "verhuurden". Daarna trouwt hij op 12 mei met Geertien en dat gebeurt in de woonplaats van de bruid. Registratie van de akte van beklemming vindt pas op 20 juli in Assen plaats.

Hoe lang de familie Laning er is blijven wonen, is (nog) niet bekend; er komen vier kinderen (Geert Jannes, Hendrik, Derk en Henderikus) die in Peize opgroeiden. Later koopt de familie Tienkamp het huis; de niet opzegbare beklemming moeten zij ook aanvaarden. Dat geldt evenzo voor de huidige eigenaren.

Nu de andere kant. Hoe is het verder gegaan met de bloot eigenaar? Je zou verwachten dat na verloop van tijd het eigendom overgaat op een zoon. Maar dat is nooit gebeurd!

We zagen dat de grond eigendom was van Margaretha Johanna Ebbinge (1853-1927). Eén van hun vier kinderen was Allida Ebbinge (1878-1930) die trouwde met Frederikus Gelmers (1875-1928), ook een telg uit een bekende oude familie in deze streek. Zij woonden op de boerderij die stond aan de Groningerweg 30, wat nu Wolddijk 1 is.

Het eigendom ging van Allida over op dochter Margaretha Johanna Gelmers. Uit haar huwelijk met Henderikus Douwes belandde het bezit bij dochter Johanna Frederika en daarna bij háár dochter. Het is mogelijk dat straks zelfs de zesde generatie als bloot eigenaar weer een vrouw zal zijn.

Beklemming, een mooie constructie. Alleen kun je er niet meer rijk van worden: in dit geval was en blijft de jaarlijkse huur vijfenveertig gulden, ruim twintig euro. Ter vergelijking: rond 1890 was het jaarinkomen van een uitwonende landarbeider zo'n 300 gulden, een halve liter bier kostte twee guldencenten.

Hieronder staat de volledige tekst van de in een fraai handschrift geschreven akte.

--- Akte deel 687 nr. 61, gemeente Peize ---

Dagregister deel 59 nummer 372, den 23. juli 1894

Ondergetekende

Margaretha Johanna Ebbinge, zonder beroep, ehvrouw van en ten dezen bijgestaan en gesterkt door haar mede ondergeteekende eheman Aldert Ebbinge Aldertzoon, landbouwer, beiden wonende te Peize,

verklaart

bij dezen te hebben uitgegeven aan Jannes Laning, arbeider, wonende te Peize, die door mede ondertekening dezes, verklaart aan te nemen:

de vaste altoos durende onopzegbare in alle graden en linien van bloedverwantschap verervende beklemming van een perceel land gelegen in de gemeente Peize, kadastraal Sectie E numero ... groot een hectare twee en veertig are tachtig centiare, alles op de navolgende voorwaarden:

Art. 1. De beklemden meijer en regtsverkrijgende zullen als erkenning van den eigendom jaarlijks op den 1. November voor de eerste maal op den 1. November 1894 als vaste en onveranderlijke huur ten huize en aan handen van de eigenaresse betalen vijfenveertig gulden.

Art. 2. Alle lasten en belastingen van wat aard of natuur ook, waarmee de gemelde grond is bezwaard of later bezwaard mogt worden zijn en komen voor rekening van den meijer of meijers.

Art. 3. De beklemden meijers zullen op boven gemelden grond niet meer dan een behuizing mogen hebben.

Art. 4. De eigenaresse zal niet gehouden zijn meer dan een persoon of twee echtelieden te boek te brengen, doch vererft de beklemming op minderjarigen of op meerderjarigen en minderjarigen te samen dan zullen zij des verkiezende onder den collectieven naam van kinderen van door den eigenaresse moeten worden te boek gebracht, doch zal bij meerderjarigheid van het jongste kind de beklemming in eene hand moeten worden gebracht.

Art. 5. In geval de beklemden meijers twee volle jaren met de betaling der huur ten achter zijn zal de beklemming van regtswegen aan de eigenaresse zijn vervallen met de daarop staande gebouwen geboomten en vruchten.

Art. 6. De aanvaarding ten gebruike zal plaats hebben met heden.

In duplo opgemaakt en geteekend te Peize, den 1. Mei 1894

(Geteekend)

M. J. Ebbinge

A. Ebbinge Azn.

J. Laning

In duplo geregistreerd te Assen den 20 Juli 1894, deel 115 folio 16, verso vak 3, een blad geen renvooi.

Ontvangen voor recht een gulden twintig cent.

Namenlijst Drentse krijgsgevangenen in Stargard

Naam	Woonplaats	Nr	Gevangen	Plaats	Rang	Onderdeel
Ax, Cornelis	Smilde	30956	10-5-40	Sleen	sold.	2.1GB
Bergen, Dirk van	Paterswolde	30973	"	Holsloot	serg.	2.1GB
Blomsma, Cornelis	Smilde	30957	"	Sleen	sold.	2.1GB
Borcheld, Harmen	Emmen	30021	"	Aalten	sold.	18RI 1-11
Bos, Evert	Gasselternijveen	31024	"	Holtsloot	sold.	1.1GB
Boxum, Piet	Klazienaveen	31018	"	Olslootbrug	sold.	1GB
Brands, Aaldert	Assen	30975	"	Holsloot	sold.	1 RI
Bremer, Berend	Nieuw Amsterdam	30994	"	Holtsloot	sold.	1.2GB
Brink, Engbert ten	Hollandseveld	30386	"	Glanerbrug	sold.	3.5GB
Brongers, Berend	Eexterweeschekanaal	30228	"	Mechelen	corp.	3.19GB
Darwinkel, Egbert	Zeijen	31034	"	Sleen	sold.	2.1GB
Dik, Berend	Assen	30988	"	Holtsloot	sold.	2.1GB
Dolfing, Hendrik	Buinen	30655	"	Glanerbrug	sold.	3.5GB
Drenth, Roelf	Assen	30987	"	Holtsloot	sold.	1 RI
Dries, Lambert	Borger	30950	"	Jongbloedvaart	sold.	36.1.1 RI
Duinkerken, Levert	Beilen	30775	"	Enschede	sold.	5GB
Duursma, Geert	Emmercompascuum	31019	"	Olslootbrug	sold.	2GB
Ebbinge, Hendrik	Peize	31004	"	Holtsloot	sold.	2.1GB
Eefting, Jan	Ees	30928	"	Sleen	sold.	2.1GB
Eisinga, Hendrik	Emmen	31023	"	Nw. Amsterdam	sold.	1.1GB
Eiting, Roelof	Emmen	30927	"	Holsloot	sold.	1RI
Fokkema, Albert	Een West	30934	"	Oudsloot	sold.	2.1GB ⁴⁶
Frijlink, Jan	Kerkenbogenveen ⁴²	30338	"	Beek	sold.	3.22GB
Gerdes, Engelbert	Bargeroosterveld	30978	"	Oudsloot	sold.	2.1GB
Gritter, Jan	Norg	30933	"	Holtsloot	sold.	2.1GB
Groot, Theo de	School-Noord Kieuw (!)	30958	"	Oudsloot	sold.	2.1GB ⁴⁵
Grooten, Anne	Roswinkel	28542	"	Wagenborgen	Schütze	36 ⁴⁴
Haddingh, Geert	Gasselte	30951	"	Oudsloot	sold.	36.1.1RI
Hadders, Geert	Gasselte	30109	"	Gendringen	sold.	3.19 GB
Harmes, Hendrik	Erica	30974	"	Sleen	sold.	2.1GB
Heijnen, Johannes Joseph	Schoonebeek	31009	"	Holtsloot	sold.	1RI
Hoekstra, Hendrik	Assen	30929	"	Holtsloot	sold.	1.1.1RI
Holtkamp, Robertus Cornelis	Zuidlaren	31040	"	Holslootbrug	serg.	2.1GB
Hoonte, Hendrik ter	Meppel	31108	"	Grubbenvorst	sold.	2-11-26RI
Hortman, Jan	Emmerschans	31035	"	Holslootbrug	sold.	2.1GB
Huizing, Reinder	Schoonoort	30971	"	Holsloot	sold.	2.1GB
Hulshof, Ede	Borger	31025	"	Sleen	sold.	2.1GB
Hut, Jan	Ruinen	30169	"	Voorst ⁴⁵	sold.	3.19GB
Jansen, Willem	Meppel	32603	11-5-40	Wiep ⁴⁶	Schütze	Pag Comp ⁴⁷
Kiers, Jan	Bente/Dalen	30200	10-5-40	Ratum	serg.	3.16GB
Kleine, Jan	Hoogeveen	31016	"	Holtsloot	sold.	1RI ⁴⁸
Kleine, Johann	Hoogeveen	31016	"	Holtstaat	Schütze	1 ⁴⁹ Bat1 ⁴⁹
Klinken, Jacob van	Valthermond	30942	"	Sleen	sold.	2.1GB
Kok, Gerrit	Peize/de Pol	30940	"	Holsloot	sold.	2.1GB
Koops, Bouke	Smilde	31027	"	Nw. Amsterdam	serg.	1.1GB ⁵⁰
Krabben, Harm	Rolde	31022	"	Holslootbrug	sold.	2.1GB
Kreuze, Gerard	Klazienaveen	30930	"	Holtsloot	serg.	2.1GB
Kuik, Arnold	Borger	30704	"	Hummelo	sold.	19 GB
Kuik, Hendrik	Meppel	30130	"	Gendringen	serg.	3.19GB
Kuipers, Jan	Tinaarloot	30941	"	Holsloot	sold.	2.1GB
Kwint, Gerrit	Klazienaveen	31028	"	Holsloot	sold.	2.1GB
Laan, Geert van der	Klazienaveen	30828	"	Buurse	sold.	5RI
Lautenbach, Klaas	Klazienaveen	31032	"	Holslootbrug	sold.	2GB
Magnus, Jacob	Assen	30935	"	Holtsloot	sold.	2.1GB
Masselink, Jan	Hoogeveen	30985	"	Holsloot	sold.	1-1 GB
Meer, Jan van der	Buinen	33831	11-5-40	Weert	Schütze	IR ⁵¹
Meigert, Frederik	Nw. Amsterdamscheveld	31002	10-5-40	Dieren	Schütze	35 ⁵²
Mensing, Gerrit	Valthermond	31054	"	Roosteren	sold.	37RI
Meijering, Jan	Zeijerveld	31036	"	Holslootbrug	sold.	2.1GB
Modderman, Dirk	Een	30959	"	Oudsloot	sold.	2.1GB
Molema, Johannes	Buinerveen	30972	"	Holsloot	serg.	2.1GB

Muskee, Hendrik	Odoornerveen	30970	"	Sleen	sold.	2.1GB
Pepping, Wilhelmus	Drouwenerveen	30387	"	Glanerbrug	sold.	3.5GB
Piest, Harmanus	Amen	30990	"	Holtsloot	sold.	2.1GB
Polman, Albert	Borger	30645	"	Babberich	sold.	3.22GB
Pomp, Roelof	Nieuw Dordrecht	30141	"	Gendringen	sold.	3.19GB
Post, Grietus	Emmen	30979	"	Oudsloot	sold.	2.1GB
Schuilig, Hendrik	Bonnen	31017	"	Holtsloot	sold.	1RI
Smit, Hendrik	Bovensmilde	30984	"	Holtsloot	sold.	1 ^e ResGrBat ⁵¹
Smit, Karlof	Meppel	30647	"	Dieren	Schütze	FeldArtReg ⁵¹
Spoel, Klaas van der	Bronnegerveen	30844	"	Enschede	sold.	3.5GB
Springer, Geert	Emmererfseidenveen	30943	"	Holtslootbrug	sold.	1RI 2GB
Tabak, Hendrik	Emmererfseidenveen	35519	11-5-40	Voorst	Schütze	1 ^e Reg ⁵²
Tappel, Bernhard	Klazienaveen	30977	10-5-40	Sleen	sold.	2.1GB
Tijssma, Kornelis Rudolf	Eenerveld	31012	"	Holtsloot	sold.	1RI
Veen, Johannes van	Nieuw Weerdinge	31121	"	Lottum	sold.	1.3.26RI
Veen, Klaas van der	Gasselternijveen	30944	"	Sleen	sold.	2.1GB
Verboom, Pieter	Frederiksoord	30710	"	Netterden	sold.	19GB
Visser, Pieter Sijtz	Hooghalen	30961	"	Holtsloot	serg.	1.1.36 RI
Vries, Jacob de	Norg	31030	"	Holtslootbrug	sold.	2GB
Wachmeester, Thijs	Bargercompascuum	31031	"	Holtslootbrug	sold.	2GB
Warrink, Arend ⁵⁶	Nieuw Weerdinge	31037	"	Holtslootbrug	sold.	2.1GB
Westerhof, Berend	Erica	30986	"	Sleen	sold.	2.1GB
Weurding, Harm	Eursing/Beilen	30965	"	Holtsloot	sold.	2.1GB
Winkel, Pieter	Nieuwlande	30860	"	Rekken	sold.	19RI
Wolthuis, Eiso	Zuidlaren	30998	"	Olslotsbrug	sold.	1RI 1GB ⁵⁷
Woortman, Berend	Stadskanaal/ Drouwenermond	30981	"	Sleen	sold.	1.1.1RI ⁵⁸
Zikken, Jan	Exloo	30969	"	Sleen	sold.	2.1GB
Zwiers, Albert	Loon	31015	"	Holtsloot	sold.	1RI
Zwiers, Geert	Nieuwlande	30948	"	Holtslootbrug	sold.	1.1GB

Opmerkingen:

1. Als 'Drents' wordt gerekend: wonend in Drenthe.
2. Niet alle rubrieken uit de registers zijn hier opgenomen, alleen de relevante: naam, woonplaats, krijgsgevangennummer, wanneer krijgsgevangen, waar en tot welk legeronderdeel behorend.
3. De verschillen in schrijfwijze van de plaats van gevangename (Oudsloot, Olslot etc.) zijn te verklaren uit het feit dat de aantekeningen waarschijnlijk door Duitsers zijn gemaakt.

PEIZER KRIJGSGEVANGENEN IN 2e WERELDOORLOG

In een boekje vond Jechien Speelman-Buring vorenstaande lijst waarop de namen stonden van Drentse soldaten die op 10 en 11 mei 1940 gevangen genomen werden op diverse locaties en naar de krijgsgevangenis in Stargard (Duitsland) werden overgebracht.

Op deze lijst staan ook de namen van 2 Peizenaren nl. Hendrik Ebbing (19-08-1920) en Gerrit Kok (09-02-1909). Beiden waren destijds gelegerd in Holtsloot.

Uiteraard was er bij familie en andere Peizenaren veel onrust over het lot van deze gevangen.

Echter begin juni 1940 werden de krijgsgevangenen weer vrijgelaten op bevel van Hitler. Hij wilde hiermee zijn goede wil laten zien in een poging om de Nederlandse bevolking een gunstige indruk te geven van de Duitse bezetting.

ANSICHTKAARTEN

Eind vorig jaar kregen de leden twee ansichtkaarten. Hier volgt een verhaaltje over deze reproductie ansichtkaarten uitgegeven door de Historische Vereniging “Pezie-Peize”.

De Brink te Peize; foto 1904

Van de twee ansichtkaarten is deze ansicht met een foto van de brink direct te herkennen, vanaf welke plek de foto is gemaakt al is er wel heel veel veranderd in de afgelopen 117 jaar. We zien de Brink aan een straat in het dorp, de huidige Hoofdstraat. Toen de fotograaf deze foto ging maken waren er enkele heren, een dame en een groepje kinderen bereid, die wel als figurant wilden fungeren. Nergens is een auto te zien.

Twee mannen waren te fiets en de anderen waren allen te voet, één man had nog een handkar bij zich.

Van de gebouwen staan er nog 3 panden t.w.: de dorpskerk van Peize, waarvan de toren het duidelijkst te zien is. Het schip van de kerk is tussen de bomen ook nog te zien. Ja, er stonden toen veel meer bomen om de kerk dan nu, vele zijn gekapt, zodat het eikenhout verkocht kon worden. De bomen die niet werden gekapt staan vandaag nog steeds om de kerk in Peize.

De boerderij links op de foto is afgebroken, hier staat nu de woning Hoofdstraat 29B. Rechts van de boerderij een stukje van een oud diaconiehuus dat in de volksmond ‘het klooster’ werd genoemd. Dit pand is afgebroken in 1912. Hier is toen een café gebouwd voor Jan Ebbinge en dit pand is nu het winkelpand van Schuiling (Hoofdstraat 33). De volgende twee panden op de foto staan er deels nog steeds al zijn ze wel verbouwd (Hoofdstraat 35; de Pizzeria en Hoofdstraat 37; woonhuis).

De boerderij rechts op de foto is het café met boerderij van Jan de Jonge. Dit pand is in 1905 afgebrand. Het pand werd herbouwd en kennen we nu als café Ensing (Hoofdstraat 52). Ook het pand in het doorkijkje links van het midden is thans herbouwd. Hier was voor de ouderen onder ons de stelmakerij van Bloembergen gevestigd en later o.a. aannemersbedrijf Roona. In het nieuw herbouwde pand woont de fam. Lemstra en hier is ook Villa Kakelbont gevestigd (Hoofdstraat 54 en 54A).

De foto is gemaakt in opdracht van Jan Staal (1866- 1948) die een winkel en postkantoor had in Peize (heden: Hoofdstraat 34). Staal gaf de fotograaf opdracht voor het maken van meerdere foto's die gebruikt werden voor het maken van ansichtkaarten, die gekocht konden worden in de winkel van Staal. Ook is er toen een foto gemaakt van hotel café Datema, want zij wilden ook graag een ansichtkaart van hun zaak dat ze in 1903 hadden overgenomen van de fam. Faber (thans: Hoofdstraat 12; Boonstra). Met het gegeven dat Hotel Faber in 1903 werd verkocht aan Datema en

de brand van het café met boerderij van Jan de Jonge aan de Brink in 1905, kunnen we concluderen dat deze foto is gemaakt in 1904. De Historische Vereniging "Pezie-Peize" mocht van Jan Staal (1924)* de oude foto uit 1904 gebruiken voor het maken van deze reproductie.

* Jan Staal is de kleinzoon van Jan Staal die de foto liet maken in 1904.

Hoofdstraat te Peize: foto 1897

De foto van deze ansicht is iets moeilijker te herkennen dan die van de andere ansichtkaart. Ongeveer in het midden zien we wel weer de torenspits van de kerk van Peize boven de bomen uitrijzen, zoals ook bij de andere ansicht het geval is.

Links van de kerk met geboomte er omheen zien we de achterkant van een boerderij. In deze boerderij was o.a. de stelmakerij van Bloembergen gevestigd en later het aannemersbedrijf van Roona (thans Hoofdstraat 54; fam. Lemstra en 54A Villa Kakelbont). Op de andere ansichtkaart zagen we dit pand in het doorkijkje, maar dan vanaf de voorkant (Hoofdstraat, vanaf de Brink richting de Hereweg). De foto op deze ansichtkaart is gemaakt vanaf de tegengestelde richting (Hoofdstraat ter hoogte van nr. 56C, met de rug naar de Hereweg en richting de Brink).

De straat op deze foto richting de kerk lijkt op een zandweg maar was zeer waarschijnlijk een keienstraat. Het pand -met luiken- links op de foto kennen de ouderen onder ons als het pand waar de familie Kemkers een winkeltje had. In 1956 is dit pand afgebroken en hier is toen een twee-onder-één-kap woning gebouwd voor de fam. Raven en Van Zanten (Hoofdstraat 56 en 56A). Rechts zien we nog een stukje van een zijmuur van een boerderij die langs de weg stond (deze boerderij is afgebroken en stond aan de Hoofdstraat tussen de Woordlaan en de Esweg).

De andere panden, rechts op de foto, zijn niet herkenbaar in de panden die er nu staan en zijn dus zeer waarschijnlijk afgebroken.

De foto die is gebruikt voor deze reproductie ansichtkaart is een afdruk van de originele foto gemaakt in 1897, nu 124 jaar geleden. Willemtien Rademaker-Talens* (1898-1991) had de oude foto in haar fotoboek en was daarmee de bezitster van een van de oudste foto's van het Peizer straatbeeld.

*Willemtien was getrouwd met Hinderikus Rademaker (1899-1984) winkelier (Oude Velddijk hoek Zuurseweg).

Jacob Bezema jzn., Historische Vereniging Pezie-Peize.